

Az Úr szereti az egyházat

Időpont: Böjt ötödik vasárnapja, 1961. március 19. [Helyszín: Győr–Nádorváros]

Alapige: János 2:13-22.

Mert közel vala a zsidók husvétja, és felméne Jézus Jeruzsálembé. És ott találá a templomban az ökrök, juhok és galambok árúsait és a pénzváltókat, a mint ülnek vala: És kötélből ostort csinálván, kiűzé mindnyájokat a templomból, az ökröket is a juhokat is; és a pénzváltók pénzét kitölté, az asztalokat pedig feldönté; És a galambárúsoknak monda: Hordjátok el ezeket innen; ne tegyétek az én Atyámnak házát kalmárság házává. Megemlékezének pedig az ő tanítványai, hogy meg van írva: A te házadhoz való féltő szeretet emészt engem. Felelének azért a zsidók és mondának néki: Micsoda jelt mutatsz néküink, hogy ezeket cselekszed? Felele Jézus és monda nékik: Rontsátok le a templomot, és három nap alatt megépítem azt. Mondának azért a zsidók: Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt megépíted azt? Ő pedig az ő testének templomáról szól vala. Mikor azért feltámadt a halálból, megemlékezének az ő tanítványai, hogy ezt mondta; és hívének az írásnak, és a beszédnek, a melyet Jézus mondott vala.

Figyelmes éneklők bizonytalannal felfigyeltek, talán kicsit fejüket is csóválták, mikor megnézték az úgynevezett főéneket és látták felette a felírást: templomavatáskor. Talán arra gondoltak, most igazán nincs templomavatás, miért ilyen éneket énekelünk? Jaj volna nekünk, ennek a gyülekezetnek, ha templomavatási éneket egy életben csak egyetlenegyszer énekelnénk el. Ha sem éneklésben, sem imádságban, sem igehirdetésben többször nem kerülne elő a templom, mert olyan természetesnek tartjuk, hogy van, annyira nem érezzük sem kegyelmét, sem feladatát annak, hogy van templomunk. Azért énekelünk most ezt az éneket, mert ez az ének ugyanazon kérdésekről szól, mint melyekről az ige is beszél.

Templomtisztítás története az, ami előttünk áll, egy olyan jelenet Jézus Krisztus életéből, mely előtt csodálkozással, sokszor értetlenséggel, mindenekfelett megdöbbenéssel áll meg minden keresztyén ember. Maguk a tanítványok is így voltak, pedig ők nagyon jól és közlelről ismerték Jézust. Nemcsak külső formáját, de lelkületét is, mégis egészen rendkívüli, szokatlan volt az, ami e történetnél Jézus Krisztusban előttük áll. Megdöbbentek, csodálkoztak rajta: vajon mi ez?

Megértenénk a tanítványok csodálkozását azon, ha azon bámulnak el, hogy micsoda hangja van Jézusnak. Soha nem hallották ilyen hangosan beszélni, ilyen dörgedelmesen szólani. Mikor a nagy sokaság hallgatta az ötezer ember megelégtetésénél, ez a szelíd, csendes szavú

Jézus Krisztus olyan halkán szólt, hogy a hátsó sorokban levőknek nagyon kellett figyelni, hogy meghallják, mit mond. Ezen csodálkozhatnának, mert nem gondolták, hogy ennyi hangerő van Jézusban.

Azt is megértenénk, ha a tanítványok azon csodálkoznának, micsoda indulat van ebben a Jézus Krisztusban! Ahogy beszél, ajkáról ahogy dül a szó, ahogy kezében csattog az ostor, így még nem látták Jézus Krisztust. Aki őket úgy tanította: "... tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok..., az most, mint a gátat átszakító árvíz, zúdul ki Jézus szívéből is a haragnak, indulatnak ez a szenvedélye.

Még azon sem csodálkoznánk, ha a tanítványok Jézus Krisztusnak imponáló bátorságán csodálkoznának el. Ők ahhoz voltak szokva, hogy Jézus inkább kitér a harc elől, mint a béke embere, s megdöbbenéssel állnak a tény előtt, hogy Jézus vállalkozik arra, hogy a templomban szétver egy vásárt egyes-egyedül, egymagában. Mennyi érdek ütközhetett ott össze! Mennyi embernek érzékenységét, vagyoni érdekét sérthette az, amit Jézus a templomban csinált. Nem gondolt arra, hogy egy fallal odébb már ott áll az őrség, mely beronthat és elfoghatja, sem arra, hogy az emberek első riadt kábultságukból felocsúdva agyonütik őt. Imponáló a látvány, ahogy a tanítványok előtt ez az eset megtörtént.

E történetben azonban, melyben fel van jegyezve az eseménynek a tanítványokra gyakorolt hatása is, benne egy szót sem olvashatunk arról a reflexióról, amelyről a tanítványokkal kapcsolatban eddig beszéltem. Ők a látottakon azt mondják: "A te házadhoz való féltő szeretet emészt engem." Egy zsoltárvers az, ami a tanítványoknak eszébe jut. Ők Jézusnak a templom, az egyház iránti féltő és emésztő szeretetét csodálják. Nem fizikai hangerejét, nem elsöprő, tüzes szenvedélyét, vagy imponáló bátorságát, hanem a templom és egyház iránti szeretetét. Mindabban azonban, amit Jézus e történetben cselekedett, abban nem volt könnyű ezt meglátni. A tanítványok sem látták volna meg, ha a történetet nem az ige világította volna meg. Egy zsoltárvers világította meg előttük, hogy Jézus templomtisztításának indítóoka, hogy szerette az egyházat és a templomot. Ez volt a tanítványok alapbenyomása róla, s kell, hogy ez legyen a mi alapbenyomásunk is, mikor ez esemény előtt megállunk.

1./ Ezért látogatja a templomot!

Nem csak a templomtisztítás mutatja, már maga az a tény is, amivel e történet kezdődik. Azt olvassuk: "Közel vala a zsidók húsvétja és felméne Jézus Jeruzsálembe." Jézus egyházszeretete lesz nyilvánvalóvá a templom szeretetében. Nem olyan egyszerű az, hogy ő húsvétra felmegy Jeruzsálembe a templomba. Micsoda fizikai teljesítmény Kapernaumból, hol Jézus tartózkodott, felmenni Jeruzsálembe, ahol a templom van. Az út légvonalban 140 kilométer, oda is vissza is

tehát 280 kilométer. S ezt nem teheti meg sem ökörfogaton, sem száguldó paripán, döcögő személyvonaton, akár robogó gyorsvonaton, száguldó autón, hát még repülőgépen, vagy helikopteren, csak gyalog. 280 kilométert gyalogol azért, hogy a húsvéti ünnepeken ott lehessen a templomban. Lehet, voltak más emberek is, akik ezt az utat megtették, mert kötelességük volt, hiszen az országban szerte-szét lakó papoknak és levitáknak az előírt rend szerint meg kellett jelenni, mikor rájuk esett a sor a szolgálatban, vagy más elintéznivalójuk volt az ország fővárosában, de hogy Jézus Krisztus nem másért, csak azért tette meg ezt az utat, mert szerette a templomot, az nyilvánvaló.

Fizikai nehézség legyőzése mellett még szellemi nehézséget is jelentett számára ez az út. Gondolkoztál-e már azon, mit adhatott Jézusnak egyáltalában a jeruzsálemi templom? Micsoda szellemi fölénységben volt a templom papságával és népével szemben Ő, aki Istentől közvetlen kapta a kijelentést, aki az Atyával olyan megbonthatatlan egységben élt, mint senki más emberfia? Mit jelenthetett a számára a szépen épült templom tömjénfüstjével, arany, ezüst díszítésével, liturgikus öltözetben méltóságteljes mozdulattal ide-oda járó papjaival, gőzös áldozataival, sült hús illatával és azzal a vásári lármával, ami a templomot betöltötte? Mit adhatott neki ez a templom? Ha a kettő közül valaki kaphat a másiktól, az Jézus volt, aki adhatott a templomnak, de a templom nem adhatott neki semmit, s ő mégis ment a templomba.

Fizikai, szellemi akadályon kívül még személyi akadály is volt Jeruzsálemben menésének. Azok, akik a templom urai voltak, neki személyes ellenségei, kikről tudta jól, hogy követek mindig settenkednek körülötte, éles füllel hallgatják minden mondatát, vajon nem mond-e valamit, amit félre lehet magyarázni és bíróság elé lehet állítani. Spiclik között él Jézus, az egyház spiclijei között. Egy kanál vízben megfojtották volna, mit keres hát Jézus ezek között? Mégis megy a templomba. A szeretet nagyságát mindig az mutatja, hogy valaki miképpen tudja legyőzni a szeretet megnyilvánulása elé gördülő akadályokat. Jézus legyőzte mind a szellemi, személyi, fizikai akadályokat.

Ha most kétezer év távlatából visszajövünk ide a mába, akkor mélységesen el kell szégyellnünk magunkat, a mi templomlátogatásunk miatt. Jézus Krisztusnak nem volt messze 280 kilométer. Nekünk ma a szomszédban is messze van. Mi néha azt is meggondoljuk, vajon egy negyed órácskát odaáldozzunk-e azért, hogy eljussunk a templomba? A győri gyülekezet története beszél arról, hogy amikor 33 esztendeig nem volt Győrött evangélikus istentisztelet, amikor elvették az akkori győri utolsó evangélikus templomot, a József templomot és 33 esztendeig nem zenghetett az ének, nem szólhatott az igehirdetés lutheránus módon, akkor eleink nem azt mondták: vasárnap van, de jó lenne templomba menni, de nem mehetünk, nincs templomunk, papunk, hanem felszedelőzködtek, nyakukba akasztották az elemőzsiás tarisznát

s elindultak, ki szekéren, ki gyalog Felpécre, a templomba. Nem tudom, ha Győrött nem volna egyetlen egy evangélikus templom sem, s nem hangozhatnék az evangélium tiszta hirdetése, vajon a felpéci templomban, akár nagy ünnepeken is, lehetne-e látni egy-két győri evangélikust is? Az akkori evangélikusokat tarisznyás hitűeknek csúfolták, mert minden vasárnap nyakukba akasztották az elemózsiás tarisznyát, s elhordozták a templomért és ajándékáért. Mi megszegyenülve gondolhatunk most arra, mennyi fölényes kritika van bennünk a templommal és az egyház szolgálatával kapcsolatban, mikor azt mérlegeljük, ki beszél, tud-e adni valamit, van-e értelme a templomba járásnak, mikor nem ad számomra semmit. Oh, testvérem, csendesedjünk el ezen a vasárnapon, melynek ősegyházi neve: Judica vasárnapja – ítélj meg engem Uram, Isten által való megítéltetés vasárnapja, s engedjük megítélni magunkat templom nélküli vasárnapjainkért. Mert nem igaz, hogy nem érünk rá, nem igaz, hogy messze van tőlünk a templom, nem igaz, hogy a templom semmit sem adhat, hanem az az igaz, hogy szívünk van messze Istentől és a templomtól.

2./ Ezért szegényíti meg az egyházat!

Ha magához a történethez közeledünk, akkor világosan látjuk, hogy Jézus nemcsak azzal mutatja meg az egyház és templom iránt való szeretetét, hogy hűségesen látogatja még a falusi zsinagógát is, melyek nem is voltak templomok, megmutatkozik szeretete abban is, mikor megszegényíti az egyházat. Az, amit Ő a templom tisztításában csinál, az egy megszegényítés. Mikor ostorral kikergeti az árusokat, pénzváltókat, asztalaikat felforgatja, szétkergeti az egész vásárt, azzal bizony nagy kárt okoz személyileg is és az egyháznak is. El tudjuk képzelni, személyileg hány jónak induló vásár, vele kapcsolatos haszon ment semmibe Jézus közbelépése következtében. El tudjuk képzelni, hogy abban a nagy riadalomban hány ökör szabadult el, melyet többé nem lehetett kötőfékre fogni. Hány barom veszett el, hány galamb repült el úgy, hogy soha többé nem lehetett elfogni. Mennyi pénz gurult el a pénzváltók asztaláról s nem lehetett megtalálni. Az akkori egyház kitűnően élt a vásárokból, azoknak hasznából. A külföldi valutáknak a templom pénzére való beváltásából nyugodtan, békességben, jómódban élt az akkori egyház. Jézus nem engedte az egyházat kalmárság házává tenni. Megszegényítette.

Ha nem is merülünk jobban bele ebbe a kérdésbe, ha nem is próbáljuk ezt az eseményt nagyon közel hozni hozzánk, akkor is meg kell látnunk, mi ma megint olyan időben élünk, mikor az egyház elszegényedésének ideje van. Mi hajlandók vagyunk arra, hogy ebben gonosz emberi szándékot lássunk, vagy világáramlatok gyümölcsét, melyet nekünk kell keserű gyümölcsként elfogyasztani, s elfelejtjük, hogy e világon semmi sem történik Isten nélkül, és Isten ebben is benne van. Jézus a templomban szétkergeti a vásárt, elmarad a gyülekezet

kasszájából a vásári haszon. Gondoljunk arra, valamikor a győri gyülekezet egyike volt az ország leggazdagabb gyülekezetének. 600 hold földje volt, kisujját sem kellett megmozdítani érte és a bér bőségesen jövedelmezett. Voltak telkei, házai, tőkéje, melyet a rászorulóknak busás kamattal adtak kölcsön, mint bármelyik bank. Olyan idők voltak ezek, amikor az evangélikus gyülekezet és annak hívei nem ismerték az egyházi adót, még az egyetemes egyházi hozzájárulásnak szükségét sem, mert nem volt szükség arra, hogy az élő egyháztagsok tartsák el az egyházat. A halott egyháztagsok eltartották hagyományaikkal és örökségeikkel.

Testvérem! Nem érzel valamit abból, hogy abban a mozdulatban, mely ma megszegényítette az egyházat, s benne ezt a gyülekezetet is, benne van Jézus Krisztusnak templomtisztító mozdulata, mellyel azt akarja: ne a halottak tartsák el az egyházat, hanem az élők!? Ahol ez nem történik meg, annak nem az az oka, hogy kevés a pénz és más egyébre kell, hanem a szívek vannak messze az egyház Urától, azért esik tőlünk messze olyan dolog, ami az Ő dicsőségét akarja szolgálni és célját akarja valóra váltani. Soha sincs pénze az embernek arra, ami nem érdekli, vagy amiről azt hiszi, nincsen haszna belőle.

Nem tudom, testvérem, hogy te az egyház elszegényedésének ezt a Krisztus által megindított folyamatát úgy tudod-e nézni, mint amelyben eléd áll Jézus Krisztus, megnézni, mint egykor a jeruzsálemi templomajtóban, hogy ki mennyit tesz bele a perselybe, hogy mennyire értékeled az Urat és az Ő ügyét.

Van ebben az igében harmadik mozzanat is, ami bennünket kell, hogy elgondolkozásra indítson. Jézus Krisztus tisztítja meg a templomot. Ezzel kapcsolatban azt akarom figyelmetekbe ajánlani, hogy Jézus meg akarja tisztítani a templomot mindattól, ami nem odavaló, és mindenkitől, aki nem a templomba való. Mert Ő nemcsak ökröket, borjúkat, galambokat és a pénzt kergeti ki a templomból, hanem az árusokat, a kalmárokat, meg a pénzváltókat is. És ha mi most ezen elgondolkodunk, akkor önkéntelenül eszünkbe jut, hogy milyen sokan kimaradtak a templomból. A templomtisztítás után mennyien lemorzsolódtak e templom népéből. Azt értené meg inkább az ember, ha Jézus Krisztus korbácsával bekergetne embereket a templomba, nem pedig kikergetné őket a templomból. Ez a lemorzsolódás a templomtisztítás története. Mi tudjuk, van ebben sok fájdalom, hogy nemcsak a kalmárok maradtak el a templomból, hanem a gyávák is. A jeruzsálemi templomban is voltak, akik megijedtek attól, ami ott történt, akik veszélyesnek látták az ott való tartózkodást, jobbnak látták menteni magukat, másfelé menni, minél messzebb a templomtól. Vannak, voltak és lesznek Démások, akikre fájó szívvel gondol Pál, mikor elhagyják őt e világhoz ragaszkodva. Nem az a feladatunk, jogunk sincs hozzá, hogy mások felett ítéletet mondjunk, mi csak nézzünk magunkra, mi minden van a mi életünkben,

gyülekezetünk életében, ami Jézus Krisztust haragra indítja és bosszantja, amire figyelmeztet minket, és ha a figyelmeztetés nem elég, akkor kezébe veszi a korbácsot. Ne botránkozz ezen, mert annak a Jézus Krisztusnak, aki vérével tisztította meg a templom népét, aki életét áldozta fel annak tisztaságáért, joga van korbácsot fogni kezébe és kemény szóval és cselekedettel biztosítani a templom tisztaságát. Mi csak arra gondoljunk, hogy mi minden van bennünk, ami és aki megszentelteleníti a gyülekezetet és templomot keresztyén életünkben, és könyörögjünk, tisztíts meg bennünket, tisztíts meg akkor is, ha nem a Te tisztító, áldó, szelíd kezed mozdulata, hanem az ostor suhog hátunkon, tisztíts meg minket, óh, mi Urunk Jézus Krisztusunk!

Ő így szerette az egyházat, mi hogy szeretjük? Te hogy szereted? Én hogy szeretem? Erre is áll az, amit az Úr általában a szeretetre mondott: Példát hagytam néktek. Ámen.